

Księżę, który chciał bombardować kościół. Z kart historii Śląska Cieszyńskiego

Data publikacji: 17.10.2021 17:10

Karol był dość chuderlawym dzieckiem, epileptykiem. Młodość spędził w słonecznej Toskanii, a bliscy namawiali go, żeby został księdzem. Gdyby ich posłuchał, zapewne nie pokonałby samego Napoleona w jednej z największych bitew epoki.

"Arcyksiążę Karol w trakcie Bitwy pod Aspern-Essling", obraz autorstwa Johanna Petera Kraffta, 1812. Źródło: hgm.at

Karol Ludwik Habsburg - bo o nim mowa - urodził się w 1771 roku we Florencji. Jego ojcem był późniejszy Święty Cesarz Rzymski Leopold II Habsburg. To jednak nie jego biologiczni rodzice sprawili, że bohater naszego dzisiejszego tekstu trafił na Śląsk Cieszyński.

Gdy miał 20 lat, został... adoptowany przez Alberta Sasko-Cieszyńskiego i swoją ciotkę Marię Krystynę. To właśnie na brukselskim dworze przybrany ojciec postanowił zapewnić mu odpowiednią edukację militarną. Już dwa lata później został mianowany generałem-majorem i namiestnikiem Niderlandów, a od 1796 roku bezpośrednio dowodził wojskami we Włoszczach czy Niemczech. Jego największym sukcesem militarnym było zwycięstwo w **Bitwie pod Aspern** - dzisiejszej dzielnicy Wiednia - w której pokonał armię Napoleona Bonapartego. To była pierwsza porażka wojsk napoleońskich, w której życie straciło 30 tys. ludzi po stronie francuskiej i 24 tys. po stronie austriackiej.

Na Śląsk Cieszyński pierwszy raz trafił niedługo później, bo najwidoczniej musiał **zależć za skórę swojemu bratu**, Franciszkowi I, który przy okazji był **austriackim cesarzem**. Dlaczego? Zaledwie miesiąc po wiktorii pod Aspern doznał dotkliwej porażki pod Wagram i podpisał z Napoleonem rozejm. Jego warunków jednak nie uzgadniał z bratem, dlatego ten odwołał go z roli dowódcy wojsk. Po tej decyzji Karol najwyraźniej chciał odpocząć, dlatego przyjechał na całą jesień do Cieszyna.

Na stałe z naszym regionem związał się jednak wiele lat później. W 1822 roku zmarł bowiem jego przybrany ojciec, Albert Sasko-Cieszyński, który przepisał cały swój majątek właśnie Karolowi Ludwikowi. W czasie swoich rządów położył nacisk na **rozwój hutnictwa** w ramach Komory Cieszyńskiej - w 1845 roku uruchomiono w Ustroniu walcownię, a w Trzyńcu szmalcownię. Często bywał też - w przeciwieństwie do innych Habsburgów - w Cieszynie, gdzie **przebudował rezydencję na Wzgórzu Zamkowym**. W 1838 roku powstał tam klasycystyczny Pałac Myśliwski i oranżeria, a na samym wzgórzu park w stylu angielskim.

Jedną z wizyt w cieszyńskim opisywał ówczesny skoczowski proboszcz Jan Rużański. - ***Wszędzie ludność Jego Wysokość przyjmowała z radością i w sposób najgodniejszy czciła. Bramy triumfalne, przez które przechodzili ozdobione były napisami, transparentami miast Frydek, Cieszyn, Skoczów, a po powrocie wieczorem iluminowane. Tu w Skoczowie dnia 13 lipca duchowieństwo miało zaszczyt brać udział w przyjęciu urządzonym na cześć gości*** - pisał duchowny w 1822 roku.

Dość burzliwym można określić życie prywatne cieszyńskiego księcia. Jego żoną miała zostać w 1796 roku Maria Teresa, której rodzice zostali **zgilotynowani** - mowa o Ludwiku XVI i Marii Antoninie. Wybranka jednak odrzuciła zaloty Karola.

Na ślubnym kobiercu stanął dopiero w 1815, a jego żoną została Henrietta von Nassau-Weilburg. Małżeństwu dobrze się wiodło, doczekali się aż siódemki dzieci, jednak **szczęście nie trwało długo** - czternaście lat po ślubie Henrietta nagle zmarła. Miała 32 lata.

Karol chciał pochować swoją żonę - kalwinistkę - w krypcie Habsburgów w wiedeńskim kościele kapucynów (na zdjęciu powyżej). Gdy jednak zakonnicy odmówili pochówku, księżę **zagroził bombardowaniem** wybudowanej w XVII wieku świątyni. Groźba poskutkowała, a Henrietta spoczęła w podziemiach budowli jako jedyna protestantka.

Karol Ludwik zmarł dopiero w 1847 roku w Wiedniu na zapalenie płuc. Z kronik wynika, że jego śmierć mocno zasmuciła mieszkańców dzisiejszej stolicy Austrii. Niecały rok później na Heldenplatz postawiono konny pomnik księcia, na którym autor Anton Dominik Fernkorn zamieścił napisy "Bohaterskiemu przywódcy Austriaków" oraz "Niezlomnemu wojownikowi o honor Niemiec".

Źródła: [1](#), [2](#), [3](#).

KR